

handling af Sagen, tror jeg, vi i det hele ville være bedst tjente med, om vi uden at forbyde os i Enkeltheder saa snart som muligt saa Lovforslaget bragt over i et Udvalg, hvor Enkelthederne kunne blive prøvede.

Th. Nielsen: Den ærede sidste Taler begyndte, som han jo ogsaa selv gjorde opmærksom paa, ligesom der er begyndt i de foregaaende Aar, med en Beslagelse af, at Landstinget har for kort Tid til at behandle Finansloven. Han lagde den væsentlige Del af Skylden derfor paa Folketinget, og jeg vil heller ikke sige, at det andet Ting er helt uden Skyld i, at Tiden er saa kort for Landstinget, som den er. Men jeg kan dog ikke se bedre, end at det, at Tiden nu er bleven saa kort ogsaa i Aar, finder til Dels sin Undskyldning i de uregelmæssige Tilstande, i hvilke vi befinde os. Den ærede Taler gik jo ud fra, at vi heller ikke i Aar saa nogen regelmæssig Finanslov, og dertager han vistnok ikke fejl. Vi forberede os altsaa, for at bruge det Udtryk, til at gaa til, saa vidt jeg veed til det tiende Finansprovisorium under dette Ministeriums Bestaaen. At Behandlingen af Finansloven under saadanne uregelmæssige Tilstande tager længere Tid end under regelmæssige Forhold, mener jeg egentlig ligger i Sagens Natur. Indtil 1864 led vi under storpolitiske Forhænderinger af anden Art, nemlig storpolitiske Forhandlinger om Forholdet udadtil; det var dem, om hvilke Opmærksomheden da drejede sig. Efter den Tid, eller i alt Fald efter Halvhjerdierne, ere vi komne ind i storpolitiske Forhandlinger af anden Art, nemlig indenlandstke storpolitiske Forhandlinger, og dermed har jo fulgt, navnlig under den sidste Konfliktperiode, en Standsning af Lovgivningsarbejdet i det hele. Men Naturen kræver sin Ret, og Udvillingen kræver ogsaa sin. Deraf følger jo saa igen med Nødvendighed, at mange af de Ting, det ikke er lykkedes at fremsætte ved særlige Love, kastes ind paa Finansloven. Ministeriet kommer med en hel Mængde Ændringer, som egentlig have deres Plads paa særlige Love. Den Tid, der skulde bruges til at forandre de særlige Love, bruges saa til Behandlingen af Finansloven. Folketingsmændene have deres specielle Emner, og de saa vel som Finansudvalget kaste saa ogsaa de Ting ind, som det ikke er lykkedes at gennemføre ad anden Vej. Følgen deraf bliver, at man ser det Særshyn, at der ved 3dje Behandling er ikke mindre end 232 Ændringer, omtrent ligesaa mange, om ikke flere end ved 2den Behandling, og det endogsaa meget indgribende Ændringer. Jeg

vil ikke tale om Stibene; det er jo en gammel Bekendt, at Indenrigsministeren paa den Maade saar Bemyndigelse til at bygge for 2 Mill. Kr. Stibe; men selv affet derfra kommer der nye Bevillinger til over 1½ Mill. Kr. Naar der kommer saa store Forlangender ved 3dje Behandling, til Dels saa indgribende Sager, i alt Fald Sager, om hvilke Medlemmer af Tinget debatterer Time efter Time, uden at det næsten synes at skulle saa Ende, ligger det i Sagens Natur, at Tiden trækker ud. Det er i det hele mærkeligt, hvor Tiderne kunne forandre sig. Det var jo en Gang saa, at det var dette Ting her, der skulde værne om Finanslovens Renhed, og det finder jeg ganske i sin Orden. Man mente nemlig, og det vistnok med fuld Ret, at Folketinget havde den overvejende Indflydelse paa Finansloven; men ved særlige Love var Tingenes Indflydelse ens, og derfor skulde det, der kunde ordnes ved særlige Love, ogsaa finde sin Ordning derigenem; man maatte ikke kaste særlige Love ind paa Finansloven. Saaledes var Stillingen mange mange Aar, efter at jeg var bleven Rigsdagsmand; jeg erindrer om, hvorledes afbøde Madvig — han var den Gang, saa vidt jeg huster, for en væsentlig Del Ordfører heroppe — stadig værnede om Finanslovens Renhed. Men efter at Forholdene ere blevne vendte om, saa at Folketinget ikke længere har den overvejende Indflydelse paa Finansloven, men formelt set egentlig slet ingen — jeg siger udtryffeligt formelt set; jeg skal vel vogte mig for at sige mere; jeg erkender, at selv paa dette Forslag og selv gaaende ud fra det, som det 12te kongevalgte Medlem (Steffensen) mente, og som jeg er enig med ham i, har Folketinget Indflydelse paa Finansloven, det kan ikke nægtes — og efter at Ministeriet formelt, ja, til Dels ogsaa reelt, i alt Fald paa et Par af Budgetterne, har den aldeles overvejende Indflydelse, for ikke at sige Æneindflydelse, er det Ministeriet, der har været meget tilbøjelig til at kaste de Ting ind paa Finansloven, som netop skulde ordnes ved særlige Love. Hvem vilde saaledes for 10 Aar tilbage have drømt om, at Kjøbenhavns Befæstning skulde udføres gennem Finansloven eller ved Bevillinger paa Finansloven, som ikke vare vedtagne paa særlige Love? Jeg erindrer aldeles tydeligt fra den Tid, jeg havde Sæde i Folketinget, hvor energist en Mand som daværende Folketingsmand Oberst N. B. Jensen og flere fra den Side udtalte sig imod, at den Slags Ting blev ordnede paa Finansloven i Stedet for ved særlige Love. Jeg tror derfor, at inden vi komme ind i ordnede Forhold, eller naar vi komme